

Jacobi Menochij

- 14 Augmentum cum Dotē debere esse apud sustinentem onera matrimonij.
- 15 Doris augmentum mortua vxore remanere apud cum qui illud fecit.
- 16 Argumentum Dotis lucrari mulierē mortuo viro.
- 17 Thoro separato fructus Dotis cum augmentatione debentur vxori.
- Vxori separato Thoro deberi alimenta ex Dotē cum augmentatione.
- Dotes cum augmentatione fructus deberi vxori separato Thoro.
- Socerum qui recusat suorum alere teneri restituere marito Dotem cum augmentatione.
- Filiorum priorum appellatione venire eos ipsos qui ut filios proprios promisit trahare.
- Antifatum nil aliud significare quam Dotis augmentū.
- Interpretari contractus obseruantiam subsecutam.
- Obseruantiam subsecutam interpretari contractus.
- Contractus interpretari ex obseruantia.
- Restituere propriē Dotem significat pleno iure, & solū to matrimonio morte.
- Dotem restituere significare in casum mortis, & etiam constante matrimonio.
- Expressione viuis casus nō excludi similes licet expressio fiat taxativa.
- Taxativa non excludere casus similes.
- Casus similes non excludi taxativa.
- Dotem restituitionem ex inopia mariti, non dici propriam restituitionem. nu. 26.
- Dotem cum antifato non restitui aliquo casu nisi mortis ex cōsuetudine Alexandriae ciuitatis status mediolani.
- Consuetudinem interpretari esse principem.
- Correctionem legum non prasumi.
- Consuetudinem interpretari ius commune seruari.
- Statuti ciuitatum alexandrie, sub Rubrica, de solutione dotis post diuortium declaratio.
- Statutum inducere formam, cū disponit aduersus ius cōe.
- Rubricam statuti declarare statutum.
- Diuortium proprie significare separationem uiuentium.
- Rubrica generalium verba comprehendere multos casus. num. 35.
- Antefatum deberi ad ratam testis.
- Dotē non data, que promissa non deberi antefatum.
- Antefatum non deberi nisi dos promissa solvatur.
- Auth. dos data de donat. ante nupt. non habere loci nisi dote data.
- Cap. si per apparentem remedium, in nou. conslit. mediol. habere locum in his qua dispositione legis sub intelliguntur in instrumento.
- Statutum de dotis promissione extendi ad dotis restituitionem. nu. 41.
- Instrumentum loquens de debitore habere locum contra fideliſſorem.
- Subintellecta legis dispositione haberi pro expressis.
- Expressa satis esse subaudita ex lege.
- Dispositione legis subintelligenda, haberi pro expressis.
- Instrumentum habens paratam executionem pro restituitione dotis, non habere locum si constante matrimonio agatur ad eius relaxationē male opinasse anchorā.

FACTI SPECIES.

M^ultum Magnificus I.C.D. Octauianus Galatus anno 1597 curauit contrahim matrimonium inter multum Magnificum I.C.D. Io. Ambrosium eius ex fratre Nepotem cum Magnifica Dom. Hieronyma à Via; promisitque dictus dō. Octauianus (sunt verba pacti) Acetari & tenerli in casa sua continuamente mentre viuerano suddeti Sign. Neptō & perpetuamente li successori suoi, & del suo

Mortuo

Consilium MCXXIV.

43

Nouuo ex post dicto I.C. Octauiano heredes ipsius distos Crosonos centum quinquaginta pro parte antifati promissos soluant, cuius residuum reseruant his verbis. Iura uero consequendi residuum dicti antis facti ascedens ad crosonos 350. pro toto capitali bis millium Crosonorum dotalium sibi platicēs reseruant dictus I.C. Io. Ambrosius, nuncque & in praesens illa reseruat, ita ut nullum praeciducium fiat &c. Egerunt Ingales remedio cap. si per apparentem nou. Conſtit. tit. de iud. pro crosonis 350. residua antefacti solutione & produixerunt dictum Instrumētum Dotale condemnationem in alimentis factum ut supra & testes examinatos & probantes causam recessus & culpam dicti I.C. Octauiani, & dicta Instrumenta transactionum.

De duobus nunc queri & dubitari contingit.

Primo, an dicti Domini Io. Ambrosius & Hieronyma consequi possint residuum dicti antifati, vel saltem fructus, ut deseruant oneribus matrimonii; & sic an heredes dicti dom. Octauiani iustè fuerint condemnati ad soluendum dictum antefatum. Secundo an predicti iugales pro consequendo dicto residuo antifati agere potuerint remedio cap. si per apparentem, in titulo de iudicij in nouis constitutionibus huius Domini Mediolanensis.

Inītium à Domino.

CONSILIVUM MCXXIV.

Dicitur de proposita egregia facti specie dōcē & acutē responderunt præstantissimi Iuriscon. Io. Philippus Pellatus olim diligenter auditor meus, & quos honoris causa nominō; attamen non grauor meum qualecumque iudicium interponere. Et quidem in eadem sum opinione cum prædictis eruditissimis I.C. hares præfati do. Octauiani teneri præstatre prædicto do. Io. Ambrosio, vel dōs augmentum, vel ipsius augmenti fructus, quibus possit ipse do. Io. Ambrosius sustinere onera matrimonii. Huius veritatis demonstrandæ gratia, aliqua prius præmittam; quibus clariora reddantur quæ dicturus; sum.

Præmitto itaque primo, dōtē & regulariter non esse restituendam mulieri constante Matrimonio leg. I.C. si dos const. matr. atram multis in casibus etiā constante Matrimonio restituitur.

2 Primus est si contingit maritum uergere ad ioiniam l. si constante ff. soluto matr. Et ibi doctores, & leg. vbi adhuc C de iure dōtē; vbi idem sanctum est, de donatione propter Nuptias, sicut de dōtē augumento.

3 Secundus est casus, quando propter mariti & uxoris, & culpam, cum eo ipsa mulier habitare non potest, Ita Baldus in leg. vlt. Cod. de senten. qua fine certa quantit. profer. Alexand. in leg. secunda in prin. numero 8. ff. soluto matr. & ibidem Crotus numero 38. Iason numer. 10. Ripa numer. 29.

4 Tertiū est casus, quando Socer, qui dōtē recepit à nūrū & emancipat filium sicut: maritum suū nūrus. Hoc casu dos restituitur filio sicut marito volente ipsa muliere. Ita Bartolus in leg. vlt. de iure dōtē, Alexand. in dicta leg. secunda in prin. numero 8. versic. tertio fallit ff. soluto matr. & ibidem Crotus numero 41.

Quartus est casus, quando propter fornicationem mariti matrimonium, sicut & thorus separatur, Hoc

Tomus Duodecimus.

etiam casu dos restituitur vxori; Ita decidit Franciscus Martius in quæstione 514. numero vintincinque in prima parte.

Quintus casus est, quando dos & est apud filiū fam. vel seruum periculo ipsius mulieris. Hoc casu mulier eam recuperare poterit, constante matrimonio. Ita sane respondit Vlpianus in leg. quemadmodum §. 1. ff. de iure dōtē, & affirmat glo. in leg. 2. in princ. in verbo dos debet in ff. ff. soluto matr.

Sextus est casus, quando maritus deportatur & vel aqua & igni interdicitur. Hoc etiam casu, & si non sol uitur matrimonium; attamen dos restituitur leg. 1.C. de repud. & tradunt ibi Baldus & reliqui; & glo. in dicta leg. secunda in princip. in verbo dos debet; ad finem.

7 Septimus est casus, quando maritus & damnatus est in metallum. Hoc casu pariter licet consistat matrimonium nihilominus dos vxori restituitur §. quod autem in auth. de nuptijs, & tradunt glo. in dicta l. 2. in prim. in verbō, dos debet prop̄ finem, ff. soluto matr. & ibidem Docto.

Octauus est casus, quando maritus fuit & bannitus. Hoc quoque casu & si manet matrimonium; attamen dos mulieri restituitur, sicuti scribunt Bart. in l. si constante matr. in princ. nu. 9. ff. soluto matr. Baldus in l. 2. in princ. ff. eo Roma. in consl. 392. numer. 4. Baldus Nouellus in repet dicta leg. secunda in princ. numer. 49. & ibidem Crotus num. 28.

10 Nonus est casus, quando maritus fuit & excommunicatus. Hoc etiam casu licet non soluatur matrimonium, nihilominus si mulier cum viro forte corde obdurato commemorari nō vult, dos ei restituitur, ut tradunt post alios Ripa in dicta l. 2. in princ. numero 30. ff. soluto matr.

11 Decimus est casus, quando honesta extat causa & qua perdurante matrimonio, vxor potest petere dōtē sibi restituit; illa restituenda est sicuti respondit Paulus in le. quamvis ff. soluto matr. qui iustum esse causam existimat, si vt liberis ex alio iuro egentibus, aut fratribus, aut parentibus consideraret vel eos ab hostibus redimeret. Et annotarunt ibidem docto.

Præmitto secundo, donationem propter Nuptias, sicut dōtē & augmentum à pari procedere cū dōtē; ita ut quod de dōte sancitum est, de ipso augmento cōfatur cōstitutum. Ita sanè statui Iustinia. in l. vlt. ver. si igitur: C. de donatio ante nuptias, & illo in loco annotarunt Baldus, Salicetus & Cafr. Et idem Iustinia. in auth. de æqualitate dōtē in princ. Escribunt oēs in l. vbi adhuc C. de iure dōtē, Gramma. in decisi. 103. numero 123. Bellonus in consl. 17. num. 4. Guibertus Costanus in Tract. de dōte & matrimonio capit. vlt. numer. 23. Alba in conf. 22. num. 5. & in consl. 68. numero 1. lib. 1. Craueta in conf. 185. & alijs comparbat Burfatus in conf. 120. nu. 3. lib.

13 Præmitto tertio, quod sicuti dōs & donatio & propter nuptias, hoc est dōtē augmentum quod datur & fit marito mulieri ei nobendā nominē, fit aliquādō à Patre, aliquādō à Matre aliquādō à Cognatis & extraneis fieri solet l. vlt. in prin. & §. 1. C. de iure dōtē. Ita pater dōtē augmentum quod à marito ob causam dōtē se receptā fieri solet mulieri, aliquādō etiā fit à patre mariti, quandoque (vt nostro in casu) ab aliquādō Cognato, sicut ab extraneo. Hic extraneum dicimus eum qui nō habet in potestate eū, pro quo dōtē auger: vt sic accipit Iustinia. in dicta l. vlt. §. 1. C. de iure dōtē, & in l. vni. §. extraneum C. de rei vxo. actio.

Præmitto quartū & vlt. quod sicuti dōs, vel salte eius fructus permanere debent apud sustinentē Oneia matrimonii, vt habetur in l. si is, qui stichum §. 1. & in l. quamvis in fine. ff. de iure dōtē, in le. pro oneribus C. eo & in §. 1. in auth. de æqual. dōtē; Et ita quoque donatio

H